

NL

NL

NL

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 1.2.2011
COM(2011) 42 definitief

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

Studie in verband met artikel 45, lid 2, van het statuut

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

Studie in verband met artikel 45, lid 2, van het statuut

1. INLEIDING

Op 16 juli 2009 heeft de Raad de Commissie verzocht een studie te maken van de wijze waarop de instellingen de gemeenschappelijke regeling houdende uitvoeringsbepalingen van artikel 45, lid 2, van het statuut toepassen.

Bij de hervorming van het statuut heeft de Raad besloten dat in de toekomst iedere ambtenaar in een derde taal moet kunnen werken. Daartoe is in artikel 45, lid 2, van het statuut de eerste promotie na aanwerving rechtstreeks gekoppeld aan de verplichting om aan te tonen dat men in een derde taal kan werken.

De instellingen hebben voor dit lid gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen vastgesteld. Deze bepalingen zijn van toepassing op de ambtenaren waarvan de eerste promotie ingaat na 30 april 2006¹ en voorzien in de mogelijkheid voor ambtenaren om een opleiding in een derde taal te volgen. Voor alle promoties die ingaan vóór 31 december 2008 stemt het vereiste niveau overeen met niveau 4 van de interinstitutionele taalcursussen (gelijkwaardig met niveau A2 van het gemeenschappelijke referentiekader van de Raad van Europa). Voor de promoties die ingaan vanaf 1 januari 2009 wordt niveau 6 vereist (gelijkwaardig met niveau B2 van het gemeenschappelijke referentiekader van de Raad van Europa).

In deze studie komen de acht vragen in het verzoek van de Raad aan bod.

De studie betreft alle instellingen. Elke instelling heeft de nodige gegevens verstrekt in verband met haar eigen personeelsleden. De gegevens die in deze studie zijn opgenomen, hebben dus betrekking op alle instellingen, met uitzondering van bepaalde statistieken waarbij de oorsprong dan is vermeld. Tenzij anders aangegeven, gaat het om de situatie op 31 december 2009.

2. PERSONEN WAAROP DEZE BEPALING VAN TOEPASSING IS

De ambtenaren die vóór promotie mogelijk moeten aantonen dat zij in een derde taal kunnen werken, zijn:

- alle ambtenaren van de instelling die op 1 mei 2004 in dienst waren, maar die op 1 mei 2006 nog niet voor het eerst na aanwerving bevorderd waren, en
- alle ambtenaren die vanaf 1 mei 2004 zijn aangeworven.

In onderstaande tabel is het aantal mogelijke betrokkenen per instelling uitgesplitst:

---

¹ Artikel 11 van bijlage XIII bij het statuut bepaalt dat de nieuwe verplichting van artikel 45, lid 2, niet van toepassing is op promoties die vóór 1 mei 2006 zijn ingegaan. Ambtenaren die geslaagd zijn voor bepaalde vergelijkende onderzoeken voor juristen-linguïsten, vertalers of tolken voldoen ambtshalve aan de voorwaarde in een derde taal te kunnen werken.

	In dienst op 1 mei 2004 maar nog niet bevorderd	Aan-geworven in 2004	Aan-geworven in 2005	Aan-geworven in 2006	Aan-geworven in 2007	Aan-geworven in 2008	Situatie op 1 januari 2009	Aan-geworven in 2009	Totaal
Parlement	271	227	378	269	469	273	1887	186	2073
Raad	248	187	225	128	255	289	1332	156	1488
Commissie	3612	674	1416	1245	1400	1146	9493	857	10350
Hof van Justitie	275	166	77	185	160	101	964	79	1043
Rekenkamer	111	14	77	54	105	43	404	57	461
Economisch en Sociaal Comité	54	30	57	42	78	58	319	42	361
Comité van de Regio's	27	30	50	25	61	43	236	45	281
Totaal	4598	1328	2280	1948	2528	1953	14635	1422	16057

3. TALEN DIE GELET OP ARTIKEL 45, LID 2, VAN HET STATUUT ALS DERDE TAAL WORDEN GELEERD, MET VERMELDING VAN HET AANTAL AMBTENAREN PER GEKOZEN TAAL, INDIEN MOGELIJK UITGESPLITST PER NATIONALITEIT

De ambtenaren kunnen hun vaardigheden in een derde taal op drie manieren aantonen:

- (1) aan de hand van diploma's die door het Europees Bureau voor Personeelsselectie (EPSO) worden onderzocht en erkend;
- (2) door te slagen voor een taalttest die door EPSO wordt georganiseerd;
- (3) door een interinstitutionele of een andere taalcursus te volgen en te slagen voor het afsluitende examen.

In het derde geval bepaalt de gemeenschappelijke regeling dat de aanvragen voor een taalcursus die worden ingediend door ambtenaren die aan de voorwaarde in verband met de derde taal moeten voldoen, prioriteit krijgen boven de andere opleidingsaanvragen.

Tussen mei 2004 en december 2009 zijn 13 394 aanvragen voor een taalcursus (interinstitutionele cursussen²) ingediend met prioriteit in verband met artikel 45, lid 2.

² De meeste personeelsleden die een taalcursus volgen om aan te tonen dat zij in een derde taal kunnen werken, kiezen voor een interinstitutionele taalcursus. Hierdoor kunnen de gegevens gemakkelijker worden verzameld, omdat de organisatie van de interinstitutionele taalcursussen gecentraliseerd is. Als

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de geleerde talen, met vermelding van het percentage ambtenaren dat daarvoor gekozen heeft:

	Commissie	Raad ³	Parlement	Overige instellingen ⁴	Totaal
Frans	52 %	53 %	52 %	43 %	50 %
Engels	18 %	20 %	24 %	21 %	20 %
Duits	9 %	5 %	8 %	12 %	9 %
Spaans	8 %	7 %	6 %	7 %	8 %
Nederlands	7 %	10 %	3 %	4 %	6 %
Italiaans	4 %	3 %	5 %	6 %	4 %
Andere	2 %	2 %	2 %	7 %	3 %
Totaal	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Het Frans en het Engels maken dus 70 % van alle talen uit. Er worden echter opleidingsaanvragen ingediend voor alle Gemeenschapstalen.

4. AMBTENAREN DIE VOOR HET EERST ZIJN BEVORDERD IN DE OVERGANGSPERIODE, ZONDER NIVEAU 6 TE HEBBEN BEREIKT

In de overgangperiode, die afliep op 31 december 2008, zijn 961 ambtenaren bevorderd, zonder dat zij niveau 6 van een interinstitutionele taalcursus hadden bereikt.

In de overgangperiode konden de ambtenaren hun vaardigheden in een derde taal op drie manieren aantonen:

- (1) aan de hand van certificaten/diploma's die door EPSO worden erkend (gelijkwaardig met niveau 4 of hoger);
- (2) door te slagen voor een test die door EPSO wordt georganiseerd (niveau 4);
- (3) door te slagen voor een interinstitutionele of een andere taalcursus (niveau 4).

---

er voor andere taalcursussen is gekozen, kan de Commissie daarmee geen rekening houden voor deze analyse.

³ Mei 2004 – december 2008.

⁴ Het Hof van Justitie kan geen onderscheid maken tussen de deelnemers die de cursussen volgen met prioriteit in verband met artikel 45, lid 2, en de deelnemers met een andere reden.

In de overgangperiode had 48 % van de ambtenaren die hebben aangetoond dat hun kennis overeenkomt met niveau 4, gekozen voor een interinstitutionele taalcursus. De andere ambtenaren opteerden voor een EPSO-test of voor de erkenning van een diploma, wat betekent dat zij reeds in voldoende mate een derde taal beheersten.

Bewijsmiddelen waarvoor geopteerd is door de ambtenaren die voor het eerst zijn bevorderd in de overgangperiode:

	Taalcursus	%	EPSO-test	%	Door EPSO erkend diploma	%	Totaal
Parlement	85	56 %	49	32 %	19	12 %	153
Raad	58	76 %	13	17 %	5	7 %	76
Commissie	276	40 %	250	37 %	158	23 %	684
Overige instellingen	40	83 %	6	13 %	2	4 %	48
Totaal	459	48 %	318	33 %	184	19 %	961

5. AMBTENAREN DIE VOOR HET EERST ZIJN BEVORDERD, NA DANKZIJ EEN TAALCORSUS NIVEAU 6 TE HEBBEN BEREIKT

Na de overgangperiode, die afliep op 31 december 2008, moesten alle ambtenaren die nog niet voor het eerst waren bevorderd, aantonen dat hun kennis overeenkomt met niveau 6.

Hoewel dit niet verplicht was, hebben sommige ambtenaren in de overgangperiode aangetoond dat zij niveau 6 van een taalcursus hadden bereikt, terwijl slechts niveau 4 vereist werd.

In onderstaande tabel is het volgende aangegeven:

- in de eerste kolom: het aantal ambtenaren dat dankzij een taalcursus niveau 6 bereikt heeft en in de overgangperiode bevorderd is;
- in de tweede kolom: het aantal ambtenaren dat dankzij een taalcursus niveau 6 bereikt heeft en in 2009 bevorderd is.

Ambtenaren die zijn bevorderd na niveau 6 van een taalcursus te hebben bereikt:

	Overgangperiode	2009	Totaal
Parlement	147	122	269
Raad	108	92	200
Commissie	1672	907	2579
Hof van Justitie	42	28	70
Rekenkamer	60	24	84
Economisch en Sociaal Comité	24	45	69
Comité van de Regio's	17	21	38
Totaal	2070	1239	3309

Hieruit blijkt dat in de overgangperiode 2 070 ambtenaren bevorderd zijn na dankzij een taalcursus niveau 6 te hebben bereikt, en in 2009 nog eens 1 239 ambtenaren.

6. AMBTENAREN WAARVAN DE PROMOTIE VERTRAGING HEEFT OPGELOPEN DOORDAT ZIJ NIET GESLAAGD ZIJN VOOR DE TAALTEST⁵

De bevorderingsprocedure kent een verschillend verloop in de verschillende instellingen. Bij het Parlement en de Commissie wordt een systeem toegepast waarbij in een „rugzak” punten worden verzameld: de ambtenaar wordt bevorderd zodra hij de drempel voor promotie bereikt. Met een dergelijk systeem kan worden nagegaan welke ambtenaren de drempel hebben bereikt, maar nog niet hebben aangetoond dat zij in een derde taal kunnen werken, waardoor hun promotie vertraging oploopt. In sommige andere instellingen, zoals de Raad, bestaat er echter geen puntensysteem. De ambtenaren die niet voldoen aan de voorwaarde van artikel 45, lid 2, staan wel op de lijst van ambtenaren die voor promotie in aanmerking komen (ambtenaren die de vereiste anciënniteit hebben om te kunnen worden bevorderd), maar worden ambtshalve van promotie uitgesloten zonder dat zij op hun merites worden beoordeeld. Er kan gemakkelijk worden berekend om hoeveel ambtenaren het gaat, maar er bestaat geen zekerheid dat deze ambtenaren zouden zijn bevorderd als zij wel aan de voorwaarde van artikel 45, lid 2, hadden voldaan, omdat de promoties worden toegekend op basis van een vergelijkende beoordeling van de merites. Andere instellingen passen nog

---

⁵ Of anderszins hun kennis van een derde taal niet konden aantonen.

andere systemen toe. Het is dus niet mogelijk om een volledig vergelijkbare analyse te maken van de promoties die vertraging hebben opgelopen.

In onderstaande tabel is het aantal ambtenaren vermeld dat niet werd bevorderd of het aantal ambtenaren dat werd uitgesloten van een lijst van ambtenaren die voor promotie in aanmerking komen, uitgesplitst per jaar:

	2006	2007	2008	2009	Totaal
Parlement	0	4	4	9	17
Raad	0	17	9	19	45
Commissie	17	20	30	106	173
Hof van Justitie	0	0	0	12	12
Rekenkamer	0	0	2	2	2⁶
Economisch en Sociaal Comité	0	3	0	3	6
Comité van de Regio's	3	1	2	5	9⁷
Totaal	20	45	47	156	268

7. MIDDELEN VOOR DE SPECIFIEKE OPLEIDINGSBEHOEFTE OM TE VOLDOEN AAN DE VOORWAARDE VAN ARTIKEL 45, LID 2, VAN HET STATUUT, EN TIJDSHEMA'S VOOR UITVOERING (ORGANISATIE VAN NIEUWE TAALCORSUSSEN, BEHOEFTE DIE DOOR HET REEDS BESTAANDE AANBOD VAN TAALCORSUSSEN WORDEN GEDEKT, ENZ.)

De instellingen maken grotendeels gebruik van de bestaande interinstitutionele taalcursussen. Omdat er in 2004 al voor de 23 officiële talen basistaalcursussen werden aangeboden, werden er na de invoering van het nieuwe statuut geen nieuwe interinstitutionele cursussen ontwikkeld. Wel is het aantal groepen toegenomen. Voor de 23 officiële talen worden in Brussel en in Luxemburg cursussen van niveau 1 tot en met niveau 6 aangeboden.

Het leren van een derde taal gebeurt niet alleen met het oog op bevordering, maar beantwoordt aan de behoeften van de dienst. Artikel 45, lid 2, heeft alleen maar gezorgd voor een aanvullende individuele stimulans, teneinde het beleid op het gebied van taalkundige

⁶ Bij de Rekenkamer gaat het in 2008 en 2009 om dezelfde twee ambtenaren.

⁷ Bij het Comité van de Regio's gaat het in totaal om negen ambtenaren, omdat twee ambtenaren zowel in 2008 als in 2009 bevorderbaar waren, maar niet voldeden aan de voorwaarden van artikel 45, lid 2, van het statuut.

diversiteit binnen de instellingen te bevorderen. Gelet op de gekozen talen hadden de meeste van deze cursussen ook zonder artikel 45, lid 2, plaatsgevonden. Zelfs in het kader van artikel 45, lid 2, moet de keuze van de taal in het belang van de dienst zijn.

De interinstitutionele taalcursussen worden georganiseerd op basis van drie sessies per jaar met een gemiddelde duur van 60 uren (per sessie kan één niveau worden behaald):

- de cursussen met twee lessen per week van maart tot juli (één les duurt 1 uur en 50 minuten);
- de cursussen met twee lessen per week van september tot januari (één les duurt 1 uur en 50 minuten);
- de intensieve zomercursussen in juli of augustus (4 uur per dag).

In elke instelling wordt de toepassing van artikel 45, lid 2, gewoonlijk gevolgd door twee AST-ambtenaren, die 15 tot 50 % van hun werktijd daaraan besteden. Bij EPSO houden drie ambtenaren/arbeidscontractanten zich bezig met de analyse van de diploma's en de organisatie van taaltesten voor de ambtenaren die geen interinstitutionele taalcursus volgen⁸. De organisatie van de interinstitutionele cursussen is in handen van 16 personeelsleden⁹.

Het aandeel van de cursussen die prioriteit krijgen in verband met artikel 45, lid 2, belooft 19,7 %. Omgerekend houden er zich dus drie ambtenaren/arbeidscontractanten¹⁰ bezig met de cursussen die prioriteit krijgen in verband met artikel 45, lid 2, en de kosten voor de periode 2004-2009 bedragen blijkens onderstaande tabel ongeveer 3 130 000 euro¹¹.

Jaarlijkse kosten van alle interinstitutionele taalcursussen (in euro), met inbegrip van de cursussen met het oog op artikel 45, lid 2 (19,7 %):

Jaarlijkse kosten van de interinstitutionele taalcursussen	2004*	2005	2006	2007	2008	2009	Totaal 2004-2009
Brussel¹²	701 142	1 915 782	2 201 553	2 049 209	2 760 097	2 558 344	12 186 127
Luxemburg¹³	185 818	569 148	624 427	683 351	851 415	794 597	3 708 756
Totaal	886 960	2 484 930	2 825 980	2 732 560	3 611 512	3 352 941	15 894 883

* De periode 30 april 2004-31 december 2004 omvat één cursus met één les per week.

⁸ Met de hulp van een evaluatiecomité dat bestaat uit drie permanente leden uit de instellingen en 46 taaladviseurs die schriftelijk geraadpleegd worden voor de evaluatie van de diploma's. Het comité komt zesmaal per jaar bijeen.

⁹ Naast het personeel op centraal niveau moet er rekening worden gehouden met 0,1 AST per DG/dienst voor het beheer van de statutaire eisen in verband met de derde taal op gedecentraliseerd niveau. 19,7 % van 16 personen.

¹⁰ 19,7 % van de totale kosten van de cursussen in de periode 2004-2009.

¹¹ *NB:* De jaarlijkse kosten omvatten vier semi-intensieve cursussen, vier intensieve cursussen (februari-juli-augustus-september) en twee cursussen met twee lessen per week (maart-juli en september-januari).

¹² *NB:* De jaarlijkse kosten omvatten één semi-intensieve cursus (februari), één intensieve cursus (juli-augustus) en twee cursussen met twee lessen per week (maart-juli en september-januari).

Naast de interinstitutionele cursussen hebben meerdere instellingen interne cursussen georganiseerd alsook cursussen op andere plaatsen dan Brussel en Luxemburg, die in hoofdzaak bestemd zijn voor de ambtenaren die moeilijkheden zouden kunnen ondervinden om de vereiste bekwaamheid aan te tonen.

8. GEMIDDELD AANTAL BETAALDE WERKUREN DAT DOOR DE AMBTENAREN WORDT BESTEED AAN DE VOORBEREIDING VAN DE TEST VAN DE DERDE TAAL

De ambtenaren op wie de voorwaarde in verband met de derde taal van toepassing is, volgen gemiddeld in totaal 100 uren interinstitutionele taal cursus, alvorens zij kunnen aantonen dat zij in een derde taal kunnen werken. De uren die worden besteed aan interne cursussen van de instellingen, kunnen niet worden berekend. Dit cijfer omvat 200 uren gemiddeld voor degenen die een cursus hebben gevolgd en is verwaarloosbaar voor degenen die op een andere manier hebben aangetoond dat zij in een derde taal kunnen werken.

De gewone interinstitutionele taal cursussen worden doorgaans zo georganiseerd dat de impact op het dagelijkse werk van de ambtenaren zo klein mogelijk is, dat wil zeggen 's morgens vroeg, tijdens de lunchpauze of 's avonds. In veel gevallen presteren de personeelsleden in de praktijk overuren, om hun werk af te krijgen en de taal cursus te volgen.

9. TOTAAL AANTAL AMBTENAREN DAT MOEST AANTONEN IN EEN DERDE TAAL TE KUNNEN WERKEN EN AANTAL AMBTENAREN DAT OP 1 JANUARI 2009 NIET AAN DIE VERPLICHTING (NIVEAU 4) HAD VOLDAAN

Op 1 januari 2009 moesten in totaal 14 635 ambtenaren mogelijk aantonen dat zij in een derde taal kunnen werken (zie punt 2).

Op 1 januari 2009 moesten nog 3 560 ambtenaren aantonen dat zij aan die voorwaarde voldoen. 47 ambtenaren daarvan zijn niet bevorderd in de overgangperiode omdat zij niet konden aantonen niveau 4 te hebben bereikt. Die 47 ambtenaren moeten thans aantonen niveau 6 te hebben bereikt.

Instelling	Ambtenaren die op 1 januari 2009 nog moeten aantonen dat zij in een derde taal kunnen werken	Ambtenaren die op 1 januari 2009 nog niet bevorderd zijn omdat zij niet konden aantonen niveau 4 te hebben bereikt	%
Parlement	418	4	0,96 %
Raad	267	9	3,37 %
Commissie	2 275	30	1,32 %
Hof van Justitie	212	0	0,00 %
Rekenkamer	49	2	4,08 %
Economisch en Sociaal Comité	288	0	0,00 %

Comité van de Regio's	51	2	3,92 %
Totaal	3 560	47	1,32 %

10. AANTAL AMBTENAREN DAT IN DE UITOEFENING VAN HUN FUNCTIE DE DERDE TAAL GEBRUIKT DIE ZIJ HEBBEN GELEERD OM TE KUNNEN WORDEN BEVORDERD

De instellingen beschikken niet over een geautomatiseerd instrument waarmee zij kunnen berekenen in welke mate de ambtenaren in de uitoefening van hun functie de derde taal gebruiken die zij hebben geleerd om te kunnen worden bevorderd.

De derde taal moet echter worden gekozen naargelang van de behoeften van de dienst en de instelling.

Het Engels en het Frans zijn goed voor 70 % van de opleidingsaanvragen die tot 31 december 2009 werden ingediend met prioriteit in verband met artikel 45, lid 2 (zie punt 3). Op specifieke domeinen beantwoordt het leren van andere talen ook aan de behoeften van de dienst.

11. CONCLUSIE

De talen die het meest als derde taal worden gekozen, zijn het Frans (50 %) en het Engels (20 %). Iets meer dan de helft van de ambtenaren kende reeds een derde taal en heeft dit aangetoond met diploma's of via de door EPSO georganiseerde tests. De andere helft van de ambtenaren heeft gekozen voor de interinstitutionele taalcursussen als middel om aan te tonen dat zij in een derde taal kunnen werken. De kosten voor de instellingen beliepen ongeveer 20 % van het budget voor taalcursussen, en er werden gemiddeld 100 uren aan de taalcursussen besteed. Het grootste deel van deze kosten zou echter ook zonder een bepaling als artikel 45, lid 2, zijn gemaakt. De meeste ambtenaren hebben kunnen aantonen dat zij in een derde taal kunnen werken en maar weinig ambtenaren hebben vertraging opgelopen bij hun bevordering omdat zij niet konden aantonen dat zij in een derde taal kunnen werken.